

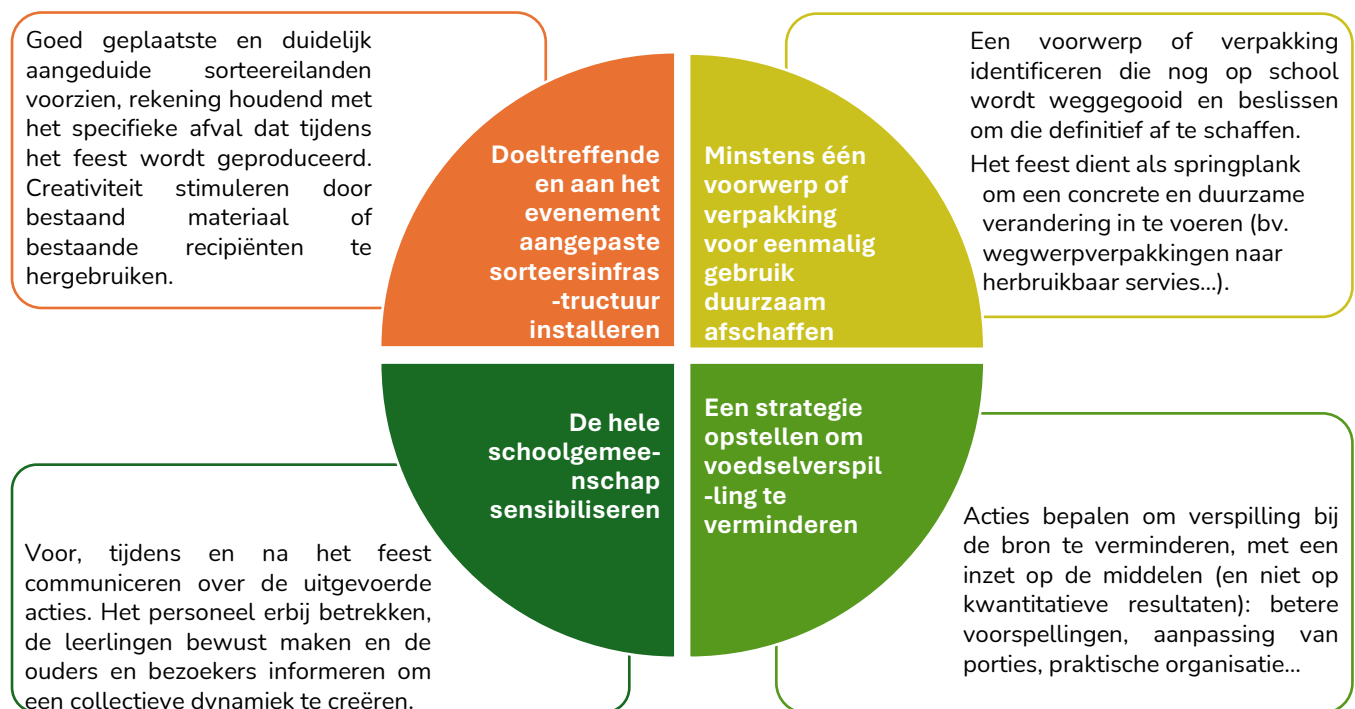
- Praktische fiche -

Een schoolfeest organiseren met bijna geen afval

Definitie en doelstellingen

Een schoolfeest met bijna geen afval is een feestelijk en gezellig evenement dat voortbouwt op de bestaande sorteerinfrastructuur van de school om nog een stap verder te gaan in het afvalbeheer. Het gaat niet om een feest zonder enig afval: het is een feest in ontwikkeling, waarbij elke handeling telt en waarbij de school een collectieve, motiverende en waardevolle uitdaging aangaat.

Het feest heeft 4 doelstellingen:

Actiepunten

1. Een aangepaste sorteersinfrastructuur opzetten

- ✓ Volledige sortereilanden plaatsen in de loopzones en dicht bij de consumptieplekken:
 - Specifieke vuilbakken voor het feest toevoegen: glas, asbak, voedselresten;
 - Eventueel kleine vuilbakjes of zakjes direct op de tafels voorzien;
 - Bij elke vuilbak een affiche voor het sorteren ophangen, met vermelding van het specifieke afval van het feest.
- ✓ Een plattegrond van het feest ophangen met de verschillende activiteiten en de sorteerzones.
- ✓ De vuilbakken versieren om ze aantrekkelijk te maken.

Tips

💡 *De vuilbakken versieren met proper afval van het schoolfeest (bijvoorbeeld satéstokjes van snoep, frietzakjes...).*

💡 *Het gebruik van de oranje vuilbakken of compostbakken stimuleren voor servetten of voedselresten, met affiches gemaakt door de kinderen.*

💡 *Een dansbeweging bedenken om voor elke vuilnisbak uit te voeren op het moment dat je een afvalstuk weggooit.*

- ✓ Een kraam “Bekers terugbrengen” opzetten.

Tips

💡 *Aanmoedigen om de bekens terug te brengen via een systeem van borg of voordeel (bijvoorbeeld 10 bekens voor een gratis drankje).*

💡 *Bekers zonder logo gebruiken om de neiging om ze mee te nemen te beperken.*

- ✓ Didactische affiches voorzien, gemaakt door de leerlingen: wat waar weggooien, waarom sorteren, ...
- ✓ Duidelijk afgebakende eetzones installeren om rondstrooiend afval te verminderen.
- ✓ Een afvalteam voorzien dat verantwoordelijk is voor het vervangen van de zakken, het regelmatig controleren van het sorteren en het opruimen.

Tips

💡 *Teams van leerlingen organiseren die elkaar afwisselen volgens tijdsblokken.*

2. Een voorwerp of verpakking voor eenmalig gebruik afschaffen

- ✓ Een voorwerp of verpakking identificeren die nog op school wordt weggegooid en deze duurzaam afschaffen.

Voorwerp/Verpakking	kan vervangen worden door...
Zakje snoep of popcorn	Koffiefilters, satéstokjes, onverpakt voedingsmiddelen, fruit
Bakjes	Herbruikbare bakjes voor friet, porties in broodjes (hotdogs, hamburgers, wraps)
Individueel verpakte ijsjes	Ijs in bulk en hoorntjes, verhuur van een ijskar, eetbaar lepeltjes
Frisdrank in plastic flessen	Frisdrank in glASFlessen met statiegeld (brouwer), zelfgemaakte dranken
Sapjes / Capri-Sun	Zelfgemaakte dranken in bekers of drinkflessen
Chips	Chips uit grote zakken i.p.v. kleine zakjes
Wegwerpbekers	Herbruikbare bekers/glazen
Wegwerpservies	Herbruikbaar servies (aankoop/uitlening/verhuur via verenigingen of de gemeente)
Servetten	Linnen servetten (of keukenpapier in halve vellen)
Papieren tickets	Herbruikbare tokens
Tombolaprijzen en gadgets	Onstoffelijke cadeaus (restaurant, tentoonstelling, uitstapjes, privileges), tweedehands of hergebruikte voorwerpen, een nagerecht
Papieren tafelkleden	Oliënzeil, placemats gemaakt door de kinderen op kladpapier
Wegwerversiering (ballonnen, vlaggetjes)	Afvalverminderende decoratie, knutselwerkjes van natuurlijke materialen en/of hergebruikte materialen

- Tips**
- 💡 *Nagaan of het mogelijk is om het servies op school te wassen (is er heet water beschikbaar? Is er een vaatwasser aanwezig?), anders overwegen om een vzw in te schakelen voor verhuur/was van servies (bv. Rock The City).*
 - 💡 *Een takenlijst opstellen (inclusief het afwassen) waarop ouders/leraren zich per tijdsblok kunnen inschrijven (gezelligheid gegarandeerd).*
 - 💡 *Een lange tafel voorzien met meerdere bakken warm zeepsop en spoelwater, waar iedereen zijn servies kan afwassen.*
 - 💡 *Aankopen van tweedehands spullen en zelfgemaakte materialen stimuleren voor kostuums en decoratie.*
 - 💡 *Nadenken over "fingerfood" om het gebruik van borden en bestek te vermijden.*
 - 💡 *Een voorraad gemengd "feestservies" samenstellen door een beroep te doen op de ouders.*

3. Voedselverspilling verminderen

Voor het feest

- ✓ Minstens een systeem van voorbestelling invoeren om de hoeveelheden te kunnen inschatten.
- ✓ Een systeem van voorverkoop (per gerecht gespecificeerd) invoeren en vooraf laten betalen om overschotten te beperken.
- ✓ Verschillende portiegroottes voorzien: kleuter / lager onderwijs / volwassene.
- ✓ Kinderporties aanbieden (bv. ½ hamburger).

Tips 💡 *Het keuken- of refterpersoneel betrekken bij de reflectie over het menu en de porties.*

- ✓ De culinaire talenten van ouders inzetten, maar deze inbreng sturen met duidelijke richtlijnen (toegestaan / niet toegestaan, lijst, hoeveelheid).
- ✓ Ouders aanmoedigen om een bewaardoos mee te brengen om restjes mee naar huis te nemen.

Tips 💡 *De oudervereniging betrekken bij de organisatie en de communicatie.*

- ✓ De aankoop in bulk en producten met een lange houdbaarheid bevorderen.
- ✓ Nagaan of de service van een brouwer kan helpen om de kosten en het beheer van onverkochte producten te verminderen.
- ✓ Zelfgemaakte dranken bereiden: limonades, siropen, ice tea, gearomatiseerd water.
- ✓ Anti-voedselverspillingsworkshops organiseren met de kinderen.

Tijdens het feest

- ✓ Zelfbediening of een buffet voorzien zodat iedereen de hoeveelheid kan aanpassen aan zijn of haar honger.

Tips 💡 *Kleine porties taart voorzien om voedselverspilling te beperken.*

- ✓ Aan het einde van de dag de prijzen verlagen (bv. taartpunten voor 50% van de prijs).
- ✓ Visueel bewustmaken: affiches, restjes duidelijk zichtbaar presenteren.

Tips 💡 *Een tentoonstelling of een lied over voedselverspilling voorstellen.*

Na het feest

- ✓ Restjes verdelen onder de vrijwilligers.
- ✓ Ouders aanmoedigen om onverkochte producten mee naar huis te nemen in hun eigen verpakking (ook wegwerp).
- ✓ Het ophalen van onverkochte producten organiseren via een lokale vereniging.

Tips 💡 *De brochure raadplegen: [Scholen en het FAVV](#).*

- ✓ Onverkochte desserts uitdelen als tussendoortje aan de kinderen op maandag.
- ✓ Een inventaris maken van de overgebleven droge voorraad om toekomstige verspilling te voorkomen.

4. De hele schoolgemeenschap bewustmaken en betrekken

Voor iedereen

- ✓ Een visuele identiteit bepalen: logo, mascotte, sorteerkleuren.
- ✓ Een duurzaamheidscharter voor het feest opstellen, ondertekend door het feestcomité, de werkgroep Operatie Recyclage, de leerlingen en de schoolraad.

Tips 💡 *Het charter op de dag zelf door alle families laten ondertekenen.*

- ✓ Informatiekraam opzetten → [Zie 5. Activiteiten](#).
- ✓ Regelmatig communiceren: lopende acties, richtlijnen, resultaten, komende uitdagingen.

💡 *Voor elke communicatie eerst nadenken over wat – wie – hoe:*

- *Wat: wat is de belangrijkste boodschap van de communicatie?*
- *Wie: wie is de doelgroep?*
- *Hoe: welk communicatiemiddel verdient de voorkeur? (e-mail, affiche, papier, sociale media, website, folder, enz.)*

Tips

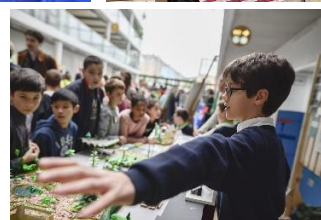
Leerkrachten & educatief team

- ✓ De pedagogische dag of overlegmomenten gebruiken om het team te betrekken bij een gedeelde visie voor het Operatie Recyclage schoolfeest.
- ✓ De motivatie op een speelse manier stimuleren, met humor, via uitdagingen tussen collega's.
- ✓ Brainstormpot om collega's te betrekken.

Actiepunten

- ✓ Een actieplan opstellen om de taken te verdelen: het programma bepalen, uitnodigingen en affiches opstellen, drankjes en maaltijden voorbereiden, de kraampjes/voorstellingen/tentoonstellingen van elke klas kiezen, de school versieren, vuilbakken plaatsen, communiceren, enz.
- ✓ Afhankelijk van de gekozen acties, aarzel niet om bondgenoten in te schakelen: externe medewerkers (vzw's), gemeentepersoneel, schoolraad, buurtverenigingen.
- ✓ Het goede voorbeeld geven in de lerarenkamer.
- ✓ Een plek voorzien om feestmateriaal (hergebruikt of gedoneerd) op te slaan, zodat het gedeeld kan worden tussen leerkrachten.

Leerlingen

- ✓ Preventie, sorteren en recyclage integreren in het leerproces.

Tips 💡 *Raadplegen van leermiddelen van Klascement.net : [Educatie voor duurzame ontwikkeling – MOS | Klascement](#).*

- ✓ Deelnemen aan educatieve spelletjes rond sorteren.
- ✓ Deelnemen aan workshops en kramen. → [Zie 5. Activiteiten](#)
- ✓ Affiches, video's, tentoonstellingen, kunstwerken over afval maken, eventueel in de vorm van uitdagingen of wedstrijden tussen klassen. → [Zie 5. Activiteiten](#)

Tips 💡 *Alle feestdecoratie voorbereiden in de verschillende klassen: uitnodigingen, placemats, affiches, slingers, tafelstukken, diverse knutselwerkjes, enz.*

- ✓ Een voorstelling maken rond het thema afval. → [Zie 5. Activiteiten](#)
- ✓ De rol spelen van sorteerinspecteur of afvalophaler.

Tips 💡 *Sorteerinspecties van het afval organiseren in een centraal eiland door leerling-inspecteurs.*

💡 *Een afvalophaalbrigade opzetten uitgerust met grijpstokken.*

Actiepunten

💡 *Het team zichtbaar maken met fluo hesjes.*

💡 *De inspectie- en afvalophaalrondes het hele jaar door voortzetten. Een beurtrol organiseren van 'Meneer Bezem' van klas tot klas om zichtbaar te maken welke klas elke week verantwoordelijk is voor deze taken.*

- ✓ De "onzichtbare" personen in de spotlight zetten: schoonmaakpersoneel, conciërge, technici.

Tips

💡 *Interviews organiseren door de leerlingen.*

💡 *Bedankjes schrijven of tekenen.*

💡 *Netheidsbarometers installeren om de mening van het schoonmaakpersoneel te verzamelen.*

- ✓ De ideeën van de leerlingenraad naar voren brengen.

Ouders

- ✓ Humor gebruiken om de boodschappen over te brengen.
- ✓ Hulp van de ouders vragen om van het feest een succes te maken: helpen met het klaarzetten van tafels en decoratie, een handje in de keuken, bemannen van kramen, de bar, schoonmaken, afbouwen, ...

Tips

💡 *Een online overzicht maken waarop ouders en leerkrachten zich van tevoren per tijdsblok kunnen inschrijven (gezelligheid gegarandeerd).*

💡 *Voordelen geven aan de helpende ouders: een ticket voor een drankje of taart, een zitplaats vooraan bij de voorstellingen.*

- ✓ Een beroep doen op donaties om de bibliotheek, speellokaal of prijzen te versterken.
- ✓ Informeren over tweedehandswinkels in de omgeving.

Bezoekers / Buurt

- ✓ Communicatie op alle vlakken: affiches, sociale media, mascotte, flyers voor de burens.

5. Duurzame activiteiten om het feest te animeren

- ✓ **Een quiz over afval sorteren organiseren** voor ouders/kinderen met QR-code en een prijs als beloning.
- ✓ **Informatiekramen opzetten:** tweedehands boeken, tweedehands kleding, informatie en tips over afval verminderen, gemeentelijke kraam "netheid" (indien beschikbaar), plantenruilbeurs, rondleiding door de schoolcompost, inzameling van batterijen, inzameling van dopjes...

Tips

💡 *Een geefkraam opzetten (kleding, spelletjes, materiaal) waar je spullen in goede staat kunt neerleggen en meenemen.*

- 💡 *Grote houten spellen opstellen en zo de lokale speellokalen promoten.*
- 💡 *Een klein potje compostgrond aanbieden, geproduceerd door de school.*
- 💡 *Prijzen voor de school winnen door batterijen in te zamelen: Batterijen inzamelen als school / Bebat.*

✓ **Participatieve workshops voor kinderen en ouders aanbieden:**

- Knutselworkshops “maak van oud weer nieuw” met gerecupereerde voorwerpen of afval: rollen, doppen, sleutels, cd's, koffiedozen ... die zo kunnen worden omgetoverd tot spaarpotten, lampen, nestkastjes, pennenhouders, ...;
- Anti-voedselverspilling kookworkshop;
- Workshop maken en proeven van gearomatiseerd water;
- Tawashi-workshop: sponzen maken van kapotte of eenzame sokken;
- Textiel Repair Café-workshop: kleine herstellingen van kleding;
- Workshop gerecycled papier maken.

Tips 💡 *Ouders aanspreken om kramen voor te stellen en het nodige materiaal mee te brengen.*

✓ **Leuke kramen voor kinderen organiseren:**

- Mobiliteitsparcours (te voet, met de step, met de fiets) met afvalsortering;
- Tijdwedstrijd afval sorteren, estafetteloop;
- Afval-Twister;
- Groot zelfgemaakt cornhole-spel (afval in de gaten van een versierde plaat gooien);
- Visspel met afval;
- Blikgooien met conservenblikken (met een foto van de leerkrachten 😊);

Tips 💡 *Een puntensysteem voorzien bij de kramen: bv. 5 punten geven recht op een stuk taart.*

✓ **Een kunsttentoonstelling organiseren:**

- Tentoonstelling van creaties van de kinderen op basis van gerecupereerde voorwerpen of afval;
- Het werk van de leerlingen in de kijker zetten via een scenografie;
- Muziekmuur met gerecupereerde voorwerpen.

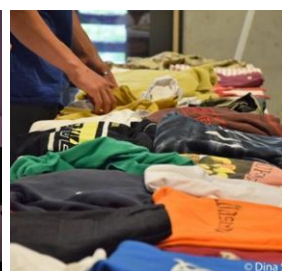
✓ **Een voorstelling aanbieden rond het thema:**

- Een theaterstuk, lied of dans creëren over afval;

Tips 💡 *Inspiratie halen van Leo XIII school (afvalrap) en Heilige Familie school (liedjes en toneelstuk van Piet Deugeniet).*

Actiepunten

- Keuze van liedjes of korte toneelstukjes voor bewustwording tijdens de pauze (ongeacht het thema);
- Verzameling van tweedehandskleding voor kostuums;
- Afwisselen van feesten met en zonder voorstelling.

Trions, Recyclons, Innovons ... moins de pollution !

1. Je prendrai soin de toi

Classe de Madame Fontaine - 2e primaire

2. Bed's are burning

Classe de Madame Tartaglia - 3e primaire

3. Les 4 saisons de Vivaldi et le pouvoir des fleurs

Classe de Mesdames Valérie et Arifé - 1re maternelle

4. Mwaki

Classe de Madame Gillard - 5e primaire

5. T'es rien sur la terre Terrien !

Classe de Madame Marie - 2e maternelle

6. Avenik Medley

Classe de Madame Hengchen - 1re primaire

7. Allo le monde

Classe de Madame Vandersande - 5e primaire

8. Heal the world

Classe de Mesdames Petit et Demirci - 4e primaire

9. Aux arbres citoyens

Classe de Mesdames Jessica et Mélissa - 3e maternelle

10. The final countdown

Classe de Madame Schlusmans - 6e primaire

Avec la précieuse collaboration de Mesdames Thérèse, Duchateau et de Madame Rosenbaum
Sonorisation : David Rosenbaum

En dehors du spectacle, les enfants sont sous la responsabilité des parents.

Merci de ne pas quitter la salle pendant la représentation

6. Streven naar blijvende impact na het feest

- ✓ Communiceren na het feest: een krant opstellen met artikels en foto's van het feest, een kort filmpje maken (bv. TikTok-stijl), een rapport schrijven over wat goed verlopen is, een vragenlijst naar de ouders sturen, ...
- ✓ Regelmatig communiceren over de acties om het momentum te behouden.

Tips *De voortgang documenteren en delen met de schoolbezoekers: bv. het wegen van een restafvalvuilbak in januari en in mei en de resultaten tonen, voor- en nafoto's, voortgangspijlen, fotoreportage van het schoolfeest...*

- ✓ Een herbruikbare verjaardagskit maken die tussen de klassen rondgaat.
- ✓ Een voorraad gerecupereerd materiaal bewaren in een toegewijde ruimte.
- ✓ Afvalverminderende decoratie, materiaal en grote spellen tussen scholen uitlenen.
- ✓ Om de X jaar een duurzaam feest organiseren om de gewoonte te verankeren.
- ✓ Evaluatie met werkgroep na schoolfeest.

7. Verder dan afval ...

✓ Acties kiezen om van jullie schoolfeest met bijna geen afval een duurzaam feest te maken, bijvoorbeeld...

Thema	Acties
Mobiliteit	Challenge “Kom met de fiets” of “Kom te voet” organiseren Challenge van 10.000 stappen organiseren
Natuur en biodiversiteit	De moestuin, het kippenhok en/of de compost van de school (of een nabijgelegen gezamenlijke site) bezoeken De boerderij naar school brengen Een kraam voor herpotten en uitdeling van plantjes aanbieden Een kruidenspiralen inwijden Bomen of struiken (fruitbomen) planten
Gezonde voeding	Een 100% vegetarisch menu aanbieden (of met beperkt dierlijke eiwitten) Een kraam voor smaakinitiaties bedenken (bv. witloof proeven) Een minder suikerhoudend dieet stimuleren: informatiekraam en richtlijnen voor ouders voor tussendoortjes / verjaardagen / participatieve buffetten Gezonde tussendoortjes invoeren: fruit of groenten, soep in de winter
Chemische stoffen	Bewustmaken van de impact van chemische stoffen op de gezondheid, bijvoorbeeld door een DIY-workshop voor schoonmaakproducten te organiseren
Partnerschappen	Partnerschappen verkennen op het vlak van activiteiten en materiaal met lokale verenigingen Een rusthuis bezoeken Bewust maken van het ontmoeten van honden Lokale tweedehandswinkels bezoeken

Tips 💡 *De bezoeken aan de moestuin leuk maken: proeverijtjes, planten herkennen met etiketten, zintuiglijke spelletjes (blootsvoets), een boekenhoek rond het thema, foto's van activiteiten met de kinderen tijdens het schooljaar, enz.*

